

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №3 (2 год.)

Теорія поведінки споживача

I. Теоретична частина

1. Що таке суверенітет споживача? Які йому необхідні умови?
2. Що таке раціональність? У чому полягає гіпотеза про раціональну поведінку споживача?
3. Що таке корисність та які її основні властивості?
4. Які дві теорії корисності Вам відомі?
5. В чому різниця між кардиналізмом та ординалізмом?
6. Пряма, непряма та повна корисність блага?
7. Що таке гранична корисність? Закон спадної граничної корисності: суть та приклади. Крива граничної корисності. Формула розрахунку граничної корисності.
8. Загальна корисність. Крива загальної корисності.
9. Середня корисність: сутність та формула для обрахунку.
10. Правило раціональної поведінки споживача (2-й закон Госсена).
11. Правило рівноваги споживача. Споживча рівновага.

II. Практична частина

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

I. Чи вірні наступні твердження ?

1. Гранична корисність - це зміна загальної корисності, яка викликана споживанням додаткової одиниці блага.
2. Приріст загальної корисності зі збільшенням споживання одиниць товару називається граничною корисністю.
3. Корисність товару характеризує його користь.
4. Ютиль реальна одиниця виміру корисності товару.
5. Нульове значення граничної корисності передбачає максимальне значення граничної корисності.
6. Оптимальне правило покупки раціонального споживача полягає в тому, що він купує товар за найвищою ціною.
7. Раціональний споживач буде купувати різні товари за однаковими цінами тільки тоді, коли корисність цих товарів також буде для нього однакова.
8. Якщо ви купуєте більше якогось блага, то гранична корисність кожної наступної його одиниці зростає.
9. Якщо гранична корисність кожної наступної одиниці блага зменшується, то його сукупна корисність також зменшується.
10. Сукупна корисність від споживання блага зростає в міру збільшення його споживання і досягає максимуму у точці повного насичення потреби.

II. Оберіть правильну відповідь

1. Загальна корисність зростає тільки в разі, якщо гранична корисність:

- A. Зменшується.
- B. Збільшується.
- C. Є величиною додатною.
- D. Збільшується повільними темпами.

2. Раціональність поведінки споживача означає, що:

- A. Споживач прагне мінімізувати видатки на товари.

- Б. Споживач піклується не власним, а суспільним добробутом.
- В. Споживач прагне максимізувати корисність за наявних обмежень.
- Г. Споживач прагне максимізувати кількість товарів у кошику.

3. *Кардиналістська модель поведінки споживача:*

- А. Не потребує кількісного визначення величини корисності.
- Б. Не потребує порівняння корисності різних благ.
- В. Не вимагає незалежності корисностей різних благ однієї від іншої.
- Г. Передбачає можливість визначення кількісної величини корисності.

4. *Закон спадної граничної корисності стверджує:*

- А. Співвідношення граничних корисностей благ до їхніх цін має бути рівне.
- Б. Сукупна корисність зростає зі зростанням споживання благ.
- В. Величина задоволення від споживання кожної додаткової одиниці благ даного виду зменшується до досягнення нульового значення в точці повного насичення потреб.
- Г. Зі зростанням доходів споживачів величина задоволення від споживання кожної додаткової одиниці благ даного виду зменшується.

5. *Яке з положень не характеризує корисності товару:*

- А. Корисність товару є різною для різних людей.
- Б. Корисність товару є різною для людини в різний час.
- В. Корисність товару є однаковою для різних людей.
- Г. Корисність товару є різною для однієї людини за різних обставин.

6. *Гранична корисність – це :*

- А. Сума всіх додаткових корисностей.
- Б. Додаткова корисність кожної наступної одиниці товару.
- В. Загальна корисність у розрахунку на одиницю товару.
- Г. Корисність останньої одиниці товару.

7. *Закон зростаючої сукупної (загальної) корисності полягає у тому, що:*

- А. Зі зростанням доходів споживачів величина задоволення від споживання кожної додаткової одиниці благ даного виду зростає.
- Б. Зі зростанням доходів споживачів величина задоволення від споживання кожної додаткової одиниці благ даного виду зменшується.
- В. З нарощуванням споживання будь-якого блага величина задоволення від кожної додаткової його одиниці зменшується.
- Г. З нарощуванням споживання будь-якого блага загальна сума корисності зростає.

8. *Ординалістський підхід до аналізу поведінки споживача на відміну від кардиналістського:*

- А. Передбачає можливість кількісного визначення величини корисності.
- Б. Не вимагає вимірювання величини корисності.
- В. Не враховує суб'єктивної оцінки споживачем корисності благ.
- Г. Не враховує бюджетних обмежень споживача.

9. *Корисність – це:*

- А. Задоволення, яке отримує людина від споживання благ;
- Б. Кількість благ, які здатні задовольнити потреби споживача;
- В. Мінімальне задоволення, яке може отримати споживач від споживання певного блага.
- Г. Максимальне задоволення, яке може отримати споживач від споживання певного блага.

10. *Гранична корисність товару X дорівнює 10, а його ціна – 5. Ціна товару Y – 10, а ціна товару Z – 5. Якщо споживач хоче досягти максимуму корисності від споживання цих товарів, то чому повинні дорівнювати граничні корисності товарів Y та Z:*

- А. $MU_y = 10, MU_z = 20$.
 Б. $MU_y = 20, MU_z = 10$
 В. $MU_y = 5, MU_z = 10$.
 Г. $MU_y = 10, MU_z = 5$.

III. Проблемна ситуація

В економічній теорії відомий так званий «парадокс А. Сміта». Його сутність: вода є кориснішою для людини, ніж алмази. Чому алмази так багато коштують, а вода має дуже малу вартість? Яку б Ви дали відповідь на запитання А. Сміта?

IV. Заповніть пропуски у визначеннях необхідними словами

1. Функція корисності - економіко-математична _____, що відображає зв'язок між певною _____ економічних благ, які споживач прагне _____, і рівнем _____, який споживач очікує отримати від _____ цих благ упродовж певного часу.
2. Сукупна корисність - сумарна _____ від усієї _____ одиниць благ, що входять до _____ набору.

Задачі

Задача 1. У таблиці наведені дані про граничну корисність товару Х. Визначити загальну корисність, яку можна отримати від споживання даного набору товарів.

Таблиця 1

Одиниць товарів	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
MU_x (ютілей)	30	25	20	15	12	10	6	3	2	1	0	-2	-4	-6

Яка одиниця товару приносить споживачеві максимум загальної корисності?

Задача 2. Припустімо, що вам необхідно зробити вибір між товарами А та В, гранична корисність яких наведена в таблиці. Скільки одиниць кожного товару ви маєте придбати, щоб максимізувати корисність, якщо дохід становить 9 грош. од., а ціни товарів: $P_a = 2$ грош. од., $P_b = 1$ грош. од. Визначити величину загальної корисності.

Таблиця 2

Одиниць товару А	1	2	3	4	5	6
MU_a (ютілей)	10	8	6	4	3	2
Одиниць товару В	1	2	3	4	5	6
MU_b (ютілей)	8	7	6	5	4	3

Задача 3.

Споживач витрачає 20 грн. в день на купівлю апельсин і яблук. Гранична корисність яблук для нього дорівнює $MU_{\text{яблук}} = 20 - 3X$, де X – кількість яблук, кг. Гранична корисність апельсин рівна $MU_{\text{апельсин}} = 40 - 5Y$, де Y – кількість апельсин, кг. Ціна яблук складає 2 грн., апельсинів – 5 грн.

Яку кількість яблук і апельсинів купить раціональний споживач?